

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-61/2008/24.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Chellomedia Programming BV** kérelmezőnek összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vesz a **Spektrum TV Közép-európai Műsorkészítő Zrt.** – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

- 1) A Versenytanács – a 2) pont szerinti kötelezettség előírása mellett – engedélyezi, hogy a Chellomedia Programming BV irányítást szerezzen a Spektrum TV Közép-európai Műsorkészítő Zrt. felett.
- 2) A Versenytanács a 2012. július 31-ig terjedő időszakra kötelezettséggént előírja, hogy a Chellomedia Programming BV a Spektrum TV csatorna harmadik felek részére történő értékesítésétől nem zárkozhat el, amennyiben azok készek a csatornának, a piacon szokásos üzleti és műszaki feltételek szerint megállapított, nem diszkriminatív díját megfizetni és rendelkeznek a fenti műsorszolgáltatás továbbításához szükséges jogi, műszaki és üzleti feltételrendszerrel.
- 3) Kötelezi a kérelmezőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg további 8.000.000.- (Nyolcmillió) forint eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571. számú eljárási díjbevételi számlájára.
- 4) A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelem

- 1) A Chellomedia Programming BV (a továbbiakban: Chellomedia) 2008. április 11-én Részvény Adásvételi Szerződés révén megvásárolta a Spektrum TV Közép-európai Műsorkészítő Zrt. (a továbbiakban: Spektrum Zrt.) részvényei 100 százalékát, melyhez 2008. április 25-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

- 2) A Chellomedia a Tpv. 68. § szerinti űrlap „VIII. c. összefonódás engedélyezése érdekében tett vállalások” pontjában bejelentette, hogy a jelen ügyben hozott határozat „időpontjától számított négy évre vállalja, hogy a Spektrum TV csatorna harmadik felek részére (ideértve az IPTV és a DigiTV műsorterjesztési platformokat) történő értékesítésétől nem zárkózik el, amennyiben azok készek a csatornának, a piacon szokásos üzleti és műszaki feltételek szerint megállapított, nem diszkriminatív díját megfizetni és rendelkeznek a fenti műsorszolgáltatás továbbításához szükséges jogi, műszaki és üzleti feltételrendszerrel”. Rögzítette azt is, hogy „a diszkrimináció mentesség nem csak a díj konkrét mértékére, hanem az ahhoz kapcsolódó díjalkalmazási-szerződési feltételekre is kiterjed. Ilyennek tekinthetők az alábbiak:
 - szerződés időtartama, annak meghosszabbításának feltételei,
 - a mennyiségi kedvezmények, fizetési határidők és feltételek,
 - műszaki továbbítási feltételek (műsorjel átadásának helye, fejállomások száma, előfizetőnél elhelyezett esetleges dekódoló egységek),
 - szerzői jogdíjak fizetése,
 - auditálási lehetőségek,
 - reklámblokk elhelyezési lehetőség, annak költségei, bevételmegosztás, garanciavállalások, közös marketing/promóciós akciók.”

II.

Az összetett eljárásá nyilvánítás

- 3) A Tpv. 63. § (3) bekezdése szerint vállalkozások összefonódásának ellenőrzése során az eljárást befejező döntést a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított
- a) negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben
 - aa) a 23. § és 25. § értelmében nem jön létre összefonódás, vagy
 - ab) az összefonódás a 24. § szerinti értéket nem éri el, vagy
 - ac) az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg;
 - b) százhusz napon belül kell meghozni minden egyéb esetben.
- 4) A Tpv. 63. § (4) bekezdése alapján a (3) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról az eljáró versenytanács a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított negyvenöt napon belül dönt.
- 5) A kérelem alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az adott esetben a Tpv. 63. § (3) bekezdés aa) és ab) pontjaiban foglaltak nem alkalmazhatók.
- 6) A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontjához kapcsolódóan arra nézve a Tpv. nem tartalmaz rendelkezést, hogy egy összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpv. 30. § (2) bekezdésére való hivatkozásból azonban következik, hogy azok az összefonódások engedélyezhetők ilyen módon, amelyek nyilvánvalóan nem hoznak létre vagy nem erősítenek meg gazdasági erőfölényes helyzetet. A nyilvánvalóan engedélyezendő összefonódások körének meghatározása a Gazdasági Versenyhivatal mérlegelési jogkörébe tartozik. Azt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal milyen szempontok és megfontolások alapján dönt abban a kérdésben, hogy az összefonódás engedélyezése iránti kérelmet a Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (a továbbiakban: egyszerűsített) vagy a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti (a továbbiakban: teljeskörű) eljárásban bírálja el, a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú közleménye (a továbbiakban: Közlemény) ismerteti.

- 7) A Közlemény 14-15. pontja az összefonódással érintett vállalkozások érintett piaci részesedéseikhez köti az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságát. A 14. ii. b.) pont szerint nem alkalmazható egyszerűsített eljárás, ha van olyan az összefonódásban érintett bármely két vállalkozás-csoportot (mint vevőt és eladót) összekötő érintett piac, amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozás-csoport egyedüli piaci részesedése meghaladja a 25 százalékot.
- 8) Az adott esetben a Versenytanács megállapította, hogy a kérelmező által rendelkezésre bocsátott információk szerint a Chellomedia-val egy vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozások együttes részesedése az őket a Spektrum TV-vel összekötő kábeles és műholdas műsorterjesztés (műsortartalom átvitel) magyarországi piacán meghaladja a 25%-ot.
- 9) A Versenytanács korábbi határozataiban kifejtett álláspont szerint (pl. Vj-61/2006. 57. pont) a Közleményben foglaltaknál magasabb piaci részesedés mellett is alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha kérelmező (vagy más ügyfél) kérelmében olyan kötelezettséget vállal [Tpv. 30. § (3) bekezdés], amely a magasabb piaci részesedésből fakadó lehetséges versenyproblémát nyilvánvalóan orvosolja. Az adott esetben a kérelmező azt vállalta, hogy a Spektrum TV ismeretterjesztő csatornát más műsorterjesztő vállalkozásoknak is rendelkezésére bocsátja. A Versenytanács álláspontja szerint azonban ez a vállalás nem zárja ki azt, hogy a 8) pontban említett vállalkozások 25 százalék feletti együttes piaci részesedésükre alapozva más ismeretterjesztő csatornák hálózataikon történő terjesztését – a Spektrum TV piaci pozícióinak erősítése érdekében – indokolatlanul nehezítsék, így az egyszerűsített eljárásban történő engedélyezhetőség feltétele nem áll fenn.
- 10) Mindezek alapján a Versenytanács 12. sorszámú végzésében a teljeskörű eljárásá nyilvánításról döntött.

III.

Az összefonódás résztvevői

A Liberty-csoport

- 11) A Chellomedia a Liberty Global Inc. által közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozások alkotta vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Liberty-csoport) tagja. A Liberty-csoport 15 országban rendelkezik távközlési hálózattal, emellett jelentős média- és tartalomszolgáltatást is nyújt világszerte.
- 12) A Liberty-csoport magyarországi tagjai közül
- a) a UPC Kft. kábeltelevíziós hálózatán keresztül ... előfizetőnek nyújt televíziós-, ... előfizetőnek internet-, továbbá ... előfizetőnek telefonszolgáltatást;
 - b) a Monor Telefon Társaság Rt. (a továbbiakban: MTT Rt.) a Monor környéki 29-es primer körzetben nyújt helyhez kötött távbeszélő- és internet szolgáltatást, elkülönült hálózaton ugyanezen a területen kábeltelevíziós szolgáltatást, valamint az ország egész területén viszonteladóként értékesíti a UPC Direct márkanévű műholdas szolgáltatást, mely több mint 150 digitális televíziós műsort (közte valamennyi jelentős magyar nyelvű programot) tartalmaz;
 - c) a Sport1 Holding Zrt. az általa előállított Sport1 és Sport2 elnevezésű műsorokat értékesíti műsorterjesztő vállalkozások részére;
 - d) a TV Paprika Zrt. az általa előállított TV Deko és TV Paprika elnevezésű tematikus (ismeretterjesztő, illetve gasztronómiai) műsorokat értékesíti műsorterjesztő vállalkozások részére;
 - e) a Filmmúzeum Zrt. a Filmmúzeum elnevezésű magyar nyelvű tematikus nosztalgia filmszatórnát értékesíti műsorterjesztő vállalkozások részére.
- 13) A Liberty-csoport külföldön honos tagjai közül
- a Chello Central Europe Sro.;
 - a Club Channel Ltd.;
 - a Romantica (East) Ltd.;
 - a Zone Broadcasting (EMC) Ltd.;
 - a Reality TV Ltd.; valamint

- az Extreme Networks (Europe) Ltd.

televíziós csatornákat értékesít magyarországi műsorterjesztő vállalkozásoknak. A csatornák közül a Minimax, a Club, a Romantica, a Europe és a Reality magyar nyelvű, az Extreme Sports csatorna azonban nem.

- 14) A 12) pontban említett vállalkozások 2007. évi nettó árbevétele, valamint a 13) pont szerinti vállalkozásoknak a Magyar Köztársaság területén 2007. évben elért nettó árbevétele – az egymásközötti forgalom nélkül – meghaladta a 15 milliárd forintot.

John C. Malone

- 15) A Liberty Global Inc. legnagyobb, de kisebbségi részvénytulajdonosa és egyben igazgatósági elnöke John C. Malone. A Liberty Global Inc-nek további négy 1 százalékos meghaladó szavazati joggal rendelkező részvénytulajdonosa van. A szavazati jogok megoszlását az 1. táblázat mutatja be.

1. táblázat

A Liberty Global Inc. részvényeinek szavazati joga

Részvényes	Szavazati jog (%)
John C. Malone	...
Janus Capital Management LLC	...
Dodge & Cox	...
Oppenheimer Funds Inc.	...
SPO Advisory Corp.	...
Fennmaradó kb. 2600 részvényes összesen:	...

- 16) John C. Malone legnagyobb, de kisebbségi részvénytulajdonosa és egyben szintén vezérigazgatója a Discovery Holding Company-nak, amely 66 százalékos tulajdonosa a Magyarországon is forgalmazott Discovery ismeretterjesztő csatornát üzemeltető Discovery Communications Inc-nek. A Discovery Holding Company-nak további két 1 százalékos meghaladó szavazati joggal rendelkező részvénytulajdonosa van. A szavazati jogok megoszlását a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

A Discovery Holding Company részvényeseinek szavazati joga

Részvényes	Szavazati jog (%)
John C. Malone	...
Harris Associates L.P.	...
T. Rowe Price Associates, Inc.	...
Fennmaradó kb. 3000 részvényes összesen:	...

- 17) A Discovery Holding Company 5 tagú igazgatótanácsában John C. Malone mellett további két olyan igazgató is van, akik egyben a Liberty Global Inc-nek is vezető tisztségviselői.

A Spektrum Zrt.

- 18) A Spektrum Zrt. által Spektrum TV elnevezéssel sugárzott csatorna célja kiemelkedő minőségű tudományos ismeretterjesztő dokumentumfilmek és dokumentumfilmsorozatok sugárzása, magyar hangalámondással. A csatorna indulásakor (1995-ben) napi 4 órában sugárzott. A műsoridő folyamatosan nőtt, 2008-tól az adás napi 24 órára bővült. A Spektrum TV kb. 1300 órányi dokumentumfilm-állományt igényel évente. A licenc-periódus filmenként átlagban 24 hónap, 9-12 hónapos exkluzivitással. A filmek átlagosan 16 alkalommal kerülnek bemutatásra. A programkínálat túlnyomó része a 2003. év után gyártott filmekből áll. A csatornák bevételeinek túlnyomó része kábeles előfizetésekből, kisebb része pedig reklám- és szponzorációs bevételekből származik. A csatorna több, mint 2 millió háztartásba jut el Magyarországon az előfizetéses műsorterjesztők csomagjainak részeként. A csatorna szabadon nem fogható.
- 19) A Spektrum Zrt. a 2007. évben – a Liberty-csoport tagjai részére történt értékesítés nélkül – 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

IV.

A műsorkészítés és a műsorterjesztés piacának sajátosságai

A műsorkészítés

- 20) A műsorkészítéssel foglalkozó vállalkozások
- műsortulajdonosoktól (filmstúdiók, sportrendezvények szervezői, stb.) beszerzett műsorokból;
 - saját előállítású műsorokból; valamint
 - reklámokból

állítják össze egy-egy televíziós csatorna programját, bevételeik a műsorterjesztő vállalkozásoktól kapott műsordíjakból és/vagy a reklámok közvetítéséért kapott ellenértékből származnak.

- 21) A televíziós csatornák két nagy csoportja az általános és a tematikus csatornák, mely utóbbin belül további alcsoportok léteznek (pl. ismeretterjesztő csatornák). Az egyes csatornáknak lényeges tulajdonsága a tartalom mellett a sugárzott műsorok nyelve.
- 22) Magyarországon jelenleg a Spektrum TV mellett további két általános ismeretterjesztő csatorna működik: a Discovery és a National Geographic. A három csatorna nézettsége közel azonos, a műsorterjesztő vállalkozásoktól kapott műsordíjak összege tekintetében sincs közöttük lényeges különbség.
- 23) A fenti három általános ismeretterjesztő csatornán kívül az utóbbi években megjelentek a még tovább szakosodott ismeretterjesztő csatornák, amelyek pl. csak természetfilmeket, vagy csak technikai vagy történelmi filmeket, sorozatokat tűznek műsorra (Animal Planet, Travel Channel, Discovery Science, Viasat Explorer, Viasat History).
- 24) Az ÁV-2/2007. sz. ágazati vizsgálatban (Tpvt. 43/B-F §-ok) beérkezett adatok alapján a megkeresett legjelentősebb műsorterjesztők (amelyek az összes magyarországi „sokcsatornás háztartás” több mint 90%-át lefedik) válaszaiból leszűrhető, hogy az általános ismeretterjesztő csatornák nélkül nem lehet vonzó programcsomagokat összeállítani: volt két olyan vállalkozás, amely a nélkülözhetetlen csatornák között egyedüli ismeretterjesztő csatornaként a Spektrumot említi, míg egy másik a National Geographic csatornát jelölte meg ilyenek, a többség szerint ugyanakkor mindhárom ismeretterjesztő csatorna szükséges a megfelelő programcsomagok összeállításához.
- 25) Az általános ismeretterjesztő csatornákon elérhető televíziós reklámok más csatornákon is elérhetők, illetve csak ezeken a csatornákon sugárzott reklámokkal nem érhető el kellő számú néző. A televízióban reklámozó hirdetőik jellemzően a nézettség után fizetnek, ami alapján kiugróan a legnagyobb nézettséget a két földfelszíni sugárzással is terjesztett kereskedelmi csatorna (a TV2 és az RTL-Klub) éri el, a tematikus (így az általános ismeretterjesztő) csatornák nézettsége azoknak csak töredéke, ezért a hirdetőik jellemzően kiegészítésként használják a tematikus

csatornákat. A Liberty-csoport csatornáinak (beleértve a Discovery csatornát is) részesedése a televíziós reklámbevételekből nem éri el az 5 %-ot, a Spektrum TV részesedése pedig kevesebb, mint 1 százalék.

A műsorterjesztés

26) A műsorterjesztés jelenleg Magyarországon alkalmazott módjai:

- a) a gyakorlatilag országos elérhetőséget biztosító, ingyenes országos földfelszíni műsorsugárzás, mely ezidőszereint csak három csatornát (M1, RTL-Klub, TV2) érint;
- b) a TV-készülékkel ellátott háztartások mintegy 60 százaléka által elérhető, előfizetési díj mellett igénybevehető kábeltelevíziós szolgáltatás, melynek programcsomagjaiban elvileg bármely csatorna elhelyezhető;
- c) a műholdas átvitel, melyen belül
 - ca) a szükséges technikai berendezések beszerzését követően a szabadon fogható (nem kódolt) csatornák ingyenesen nézhetők (a magyar nyelvű műholdas csatornák gyakorlatilag teljeskörűen kódoltak, így a 22. pont szerinti ismeretterjesztő csatornák is);
 - cb) a kódolt csatornák gyakorlatilag csak akkor foghatók, ha a fogyasztó szerződést köt egy olyan vállalkozással, amely előfizetési díj mellett olyan programcsomagot sugároz, amelyben elvileg bármely csatorna elhelyezhető (jelenleg a Liberty-csoport által nyújtott UPC Direct mellett, a 2006. év eleje óta működő DigiTV tekinthető ilyenek);
- d) a Budapesten és környékén előfizetési díj mellett fogható AntennaDigital szolgáltatás, melynek programcsomagjaiba elvileg szintén bármely csatorna elhelyezhető; valamint
- e) a vezetékes távbeszélő hálózaton biztosított úgynevezett IPTV szolgáltatás, melynek programcsomagjaiba az előzőekhez hasonlóan elvileg bármely csatorna elhelyezhető. Magyarországon 2006. év végétől van IPTV szolgáltatás, szerepe azonban jelenleg még nem jelentős, a jövőben azonban várható fokozatos elterjedése.

- 27) A Liberty-csoport részesedése (a UPC Kft. és az MTT Rt. kábeltelevíziós szolgáltatása, valamint a UPC Direct révén) a fenti b), cb), d) és e) pont alatti, díj fizetéssel elérhető szolgáltatások előfizetőiből kevesebb mint 30 százalék. Ezen szolgáltatás legfeljebb mintegy 60 csatorna elosztását képesek biztosítani, miközben már a magyar nyelvű csatornák száma is meghaladja ezt a mértéket. A technológiai fejlődés révén azonban egy-két éven belül várhatóan a jelenlegi kétszeresére (kb. 120-150-re) növekszik majd az elosztható csatornák száma.

V.

Az engedélykérési kötelezettség

- 28) A Spektrum Zrt. részvényei 100 százalékanak megszerzése révén az Chellomedia annak egyedüli irányítójává válik, ami a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdés a) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.
- 29) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivataltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van. A Tpv. 25. § (5) bekezdése alapján a közösen irányított vállalkozás nettó árbevételét egyenlő arányban kell megosztani az azt irányító vállalkozások között.
- 30) A jelen összefonódással érintett vállalkozás-csoportok azonosításakor a Versenytanács elsőként John C. Malone és a Liberty Global Inc., illetve a Discovery Holding Company közötti kapcsolatot vizsgálta.
- 31) John C. Malone a két vállalkozás legnagyobb, de kisebbségi szavazati jogú tulajdonosa. A Tpv. 23. § (2) bekezdés d) pontja alapján a kisebbségi szavazati jog tulajdonosa külön nevesített jogosultság hiányában – amelyeket a Tpv. 23. § (2) bekezdés b) pontja (vezető tisztségviselők többségének kijelölése) és c) pontja

(szerződésen alapuló irányítás) tartalmaz – ténylegesen is szerezhethet irányítást, melynek megléte annál valószínűbb

- minél nagyobb mértékben haladja meg a legnagyobb részesedés a sorban utána következőt; illetve
- minél nagyobb számúak a további részesedéstulajdonosok (Elvi állásfoglalások 23.8., Vj–101/1999.).

- 32) John C. Malone esetében az előzőek mindkét említett vállalkozás esetében teljesülnek, továbbá a Versenytanács jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a viszonylag jelentős (1 százalék feletti) részvényesek együttesen is lényegesen kevesebb szavazati joggal rendelkeznek, mint John C. Malone.
- 33) Mindezek alapján a Versenytanács megállapította, hogy John C. Malone a Liberty Global Inc. és a Discovery Holding Company Tpv. 23. § (2) bekezdés d) pontja szerinti tényleges irányítójának minősül. Ennek következtében az összefonódással érintett vállalkozás-csoportnak minősül a Liberty-csoportot, valamint a Discovery Holding Company-t és az általa irányított vállalkozásokat magába foglaló vállalkozás-együttes (a továbbiakban: Malone-csoport).
- 34) Az összefonódással érintett vállalkozás-csoportok (a Tpv. 26. § alapján a Spektrum Zrt. és a Malone-csoport) 2007. évi – a Tpv. 27. § (1) és (2) bekezdés szerint számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és ezen belül mindkettő az ötszázmillió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyre van szükség.
- 35) Megjegyzi a Versenytanács, hogy a Liberty-csoport 2007. évi nettó árbevétele önmagában is meghaladta a 15 milliárd forintot, ezért az engedélykérési kötelezettség akkor is fennállna, ha John C. Malone nem lenne a Liberty Global Inc. vagy a Discovery Holding Company tényleges irányítója.

VI.

Az engedélyezés

- 36) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).

A versenyhatások

- 37) Az összefonódással érintett piac(ok)nak minősülnek mindazok, amely(ek)en az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki, melyek tekintetében a Versenytanács az összefonódás horizontális, vertikális, portfólió, és konglomerátum hatásait vizsgálja a Közleményben (lásd 6. pont) foglaltak szerint.

37.1. Horizontális hatás akkor következik be, ha van olyan érintett piac (áru és földrajzi piac kombináció), amelynek azonos – akár eladói, akár vevői – oldalán legalább két, az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoport jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozás-csoport piaci részesedése, miáltal egyedül vagy más vállalkozásokkal közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülhet vagy a meglévő gazdasági erőfölény erősödhet.

37.2. Vertikális hatásról akkor beszélünk, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozás-csoport eladóként, a másik vállalkozás-csoport pedig vevőként van (lehet) jelen, azaz a két vállalkozás csoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ebben az esetben a köztük meglévő piaci kapcsolat vállalkozáscsoporton belülivé válik. Ez megteremti az érdekeltséget arra, hogy ha a vállalkozás-csoport az egyik érintett piacon erőfölényben van, akkor ezzel a másik piacon visszaéljen, és lehetősége is nyílik versenyt korlátozó magatartások megvalósítására (például szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás, árdiszkrimináció).

37.3. A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozás-csoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által

vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozás csoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

- 37.4. Konglomerátum hatásról akkor beszélünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozás csoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete, melyek a gazdasági erőfölény meghatározó tényezői (Tpvt. 22. § (2) bekezdés b. pont), és alapot adhatnak versenykorlátozó stratégiák (pl. piacrabló ár) alkalmazására.

Horizontális hatás

- 38) A Malone-csoport és a Spektrum Zrt. azonos magyarországi tevékenysége a műsorkészítés, amely ún. kétoldalú piac magában foglalva a műsor értékesítése mellett annak reklámideje hasznosítását is. Ezért horizontális hatásokat mindkét szempontból vizsgálni kell.
- 39) A televíziós csatornák értékesítése szempontjából – a 22-24. pontban foglaltak alapján – az általános ismeretterjesztő csatornákat elkülönült árupiacnak [Tpvt. 14. § (2) bekezdés] tekintette a Versenytanács, mely esetében érintett földrajzi piacnak [Tpvt. 14. § (3) bekezdés] Magyarország egész területe minősül. Ezen érintett piacon az összefonódás következtében az addigi három szereplő a Spektrum és a Discovery egy vállalkozás-csoportba kerülésével két független szereplőre csökken, ami érezhető horizontális hatásnak minősül. Megjegyzi a Versenytanács, hogy horizontális hatással akkor is kellene számolni, ha John C. Malone nem lenne a Liberty Global Inc. vagy a Discovery Holding Company tényleges irányítója. A két vállalkozás igazgatóságában meglévő személyi azonosságok ugyanis magukban hordozzák a két vállalkozás (és ezen keresztül általuk irányított egy-egy vállalkozás) piaci magatartása összehangolásának veszélyét.
- 40) A Versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor a National Geographic csatorna kellő ellensúlyt jelent a Malone-csoport egyedüli erőfölényes helyzetének kialakulásával szemben a fenti érintett piacon. Azt sem látta bizonyítottnak a Versenytanács, hogy a

független szereplők számának csökkenése következtében közös erőfőlényes helyzet alakulna ki vagy erősödne meg. Ezt a veszélyt enyhíti az is, hogy a speciális ismeretterjesztő csatornák (mindenekelőtt a Viasat Explorer és a Viasat History) is jelentenek bizonyos mértékű versenyt az általános ismeretterjesztő csatornáknak.

- 41) A Versenytanács lényeges körülményként értékelte azt is, hogy a műsorterjesztők a műsorokat nem közvetlenül a fogyasztóknak értékesítik, sőt azokat önmagukban a fogyasztók nem is képesek jelenleg megvásárolni. A műsorokat megvásárló műsorterjesztő vállalkozások szempontjából viszont az esetleges horizontális versenyproblémát is jelentős mértékben orvosolja az előírt kötelezettség, mely a Spektrum TV csatorna diszkriminációmentes értékesítését írja elő (lásd 44-47. pontok).
- 42) A televíziós reklám szempontjából a Versenytanács álláspontja szerint a 25) pontban foglaltak alapján az általános ismeretterjesztő csatornák nem képeznek elkülönült árupiacot, hanem részei a televíziós reklámpiacnak. Ezen árupiac tekintetében Magyarország egész területén, mint érintett földrajzi piacon az összefonódás résztvevőinek együttes piaci részesedése alapján versenyaggályokkal nem kell számolni.

Vertikális hatás

- 43) Az összefonódás egyértelműen vertikális hatással jár azáltal, hogy a Spektrum Zrt., mint műsorkészítő (a Spektrum TV csatorna eladója), a műsorterjesztést végző (a Spektrum TV csatorna terjesztésének jogát megvásárló) Malone-csoport tagjává válik, minek következtében a Malone-csoportnak érdekévé válhat
- a) a Spektrum TV csatornának a vele versenyben álló műsorterjesztő vállalkozásoknak történő értékesítésétől való direkt vagy indirekt elzárkózás (eladói elzárkózás); illetve
 - b) A Spektrum TV csatornával versenyben álló csatornák megvásárlásától (hálózataival való terjesztésétől) való elzárkózás (vevői elzárkózás).
- 44) A Malone-csoport 43.a) pont szerinti eladói elzárkózásban való érdekeltiségének szükséges feltétele az általa használtakkal párhuzamos műsorterjesztő hálózatok léte,

mert csak az azokkal szembeni elzárkózás révén növelheti részesedését a műsorterjesztés piacán, ami lehetőséget teremthet az elzárkózás miatt kieső műsorbevétel kompenzálására. A Malone-csoport kábeltelevíziós hálózatával párhuzamos kábeltelevíziós hálózatok jellemzően nincsenek, és ilyenek kiépítésére a jövőben sem lehet számítani. A Malone-csoport műholdas hálózatának (a UPC Direct-nek) ugyanakkor egyértelmű versenytársa a DigiTV, továbbá Budapest és környéke tekintetében az Antenna Digitál is versenyt támaszthat a UPC Direct-nek, sőt – elsősorban a családi házas előfizetők esetében – mindkét szolgáltatás a kábeltelevíziós szolgáltatásnak is. Viszonylag rövid időn belül az IPTV is érdemi versenyt teremthet a kábeltelevíziós és a műholdas szolgáltatásnak is.

- 45) A versenytárs műsorterjesztők szempontjából tekintve a 43.a) pont szerinti (versenyt korlátozó) stratégia Malone-csoport általi alkalmazásának feltétele, hogy annak révén azok valós hátrányt szenvedjenek. A műsorterjesztő vállalkozások nyilatkozatai alapján valószínűsíthető, hogy a Spektrum TV csatorna nélkül versenyképes és vonzó programcsomag-struktúrát nem lehet összeállítani. Jóllehet a már viszonylag jelentős előfizetői bázist (és ezen keresztül bevételt) jelentő DigiTV és Antenna Digital esetében inkább csak elvi lehetőség a jövőbeni elzárkózás, az IPTV hálózat(ok) és az esetlegesen piacra lépni szándékozó újabb műholdas szolgáltatók esetében azonban ilyen „nézettségi veszteséggel” közvetlenül nem kell számolni a Liberty-csoportnak. Márpedig ezek érdemi versenytárrá válását az előzőek alapján elvileg korlátozhatja, ha programcsomagjaikban nem tudják szerepeltetni a Spektrum TV csatornát. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint velük szemben nem kizárható veszély az összefonódás engedélyezése esetén a Malone-csoport részéről a Spektrum TV értékesítésére irányuló szerződéstől való elzárkózás.
- 46) Miután a kérelmező vállalása az összefonódás előzőek szerinti esetlegesen káros versenyhatásainak kiküszöbölésére irányult, a Versenytanács azt vizsgálta, hogy a vállalás mellett fennmaradnak-e versenyaggályok. A vállalás révén a kérelmező a Spektrum TV csatornát az azt igénylő műsorterjesztő vállalkozások részére diszkrimináció mentes üzleti feltételek mellett biztosítja. Ezért a Versenytanács úgy ítélte meg, hogy a vállalás mellett nem kell számolni az összefonódás megtiltására alapot adó 43.a) pont szerinti káros vertikális hatásokkal.

- 47) A Versenytanács az adott esetben elégségesnek tartotta a diszkrimináció mentesség alkalmazási kötelezettségének elvi rögzítését. A Spektrum TV csatorna értékesítésének egy jelentős hányada ugyanis olyan műsorterjesztő vállalkozások részére történik, amelyek nem versenytársai a Malone-csoportnak, így a feléjük érvényesített ár megfelelő normája lehet a diszkrimináció mentességnek. A kötelezettséget a Versenytanács a kérelmező által vállalt időpontig írta elő.
- 48) A 43.b) pont szerint káros vertikális hatás (vevői elzárkózás) abból származhat, hogy a Malone-csoportnak érdekeltsége keletkezhet abban, hogy az összefonódás révén tulajdonába kerülő Spektrum TV csatorna piaci helyzetének (relatív nézettségének) javítása érdekében más általános ismeretterjesztő csatornáknak a hálózatain történő terjesztésétől elzárkózzon.
- 49) A Malone-csoportnak a általános ismeretterjesztő csatornák terjesztésére alkalmas magyarországi hálózatokon (mint érintett áru-, illetve földrajzi piacon) meglévő 30 százalék alatti részesedése alapján egy műsorkészítő vállalkozásnak viszonylag jelentős nézettség (és ezen keresztül műsordíj- és reklámbevétel) kiesést jelentene, ha egy csatorna a Malone-csoport hálózatain nem tudna megjelenni. A Versenytanács azonban a Malone-csoport esetleges elzárkózását ennek ellenére nem ítélte valószínűnek, mert
- a versenytárs csatornáknak okozható hátrány szempontjából számolni kell azzal, hogy a DigiTV, valamint az IPTV közeljövőben várható terjeszkedése alapján a Malone-csoport fenti részesedése (és így a versenytárs csatornáknak okozott nézettség kiesés is) tovább fog csökkenni; továbbá
 - a bővülő műsorterjesztési lehetőségek révén erősödő verseny a Malone-csoportnak az elzárkózásban való érdekeltségét is korlátozza, hiszen előfizetővesztés veszélye nélkül aligha zárkózhat el egy, az előfizetői által igényelt csatorna terjesztésétől.

Portfólió és konglomerátum hatás

- 50) Az összefonódás érdemi portfólió hatással nem jár, mert a Malone-csoport jelenleg is rendelkezik egy általános ismeretterjesztő csatornával, a Discovery-vel, de ettől függetlenül is a Versenytanács álláspontja szerint az előírt kötelezettség azt is

megakadályozza, hogy a Malone-csoport a Spektrumot (mint a Discovery-nél esetelegesen népszerűbb csatornát) felhasználja más csatornai értékesítésének elősegítésére.

- 51) Káros konglomerátum hatás szintén nem volt azonosítható, figyelembe véve azt is, hogy a Spektrum Zrt. jelenleg is egy jelentős nemzetközi vállalkozás-csoport (a HBO) tagja.

A döntés

- 52) Az előzőekben részletesen kifejtettekre tekintettel a Versenytanács a Tpv. 77.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában a kérelmezett összefonódást – egyezően a Tpv. 71. § szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpv. 30.§ (2) és (3) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint engedélyezte.

VII.

A kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

- 53) A Tpv. 32. § (1) bekezdés b) pontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal a 30. § alapján hozott határozatát visszavonja, ha a kötelezett vállalkozás nem teljesítette a határozatban előírt valamely kötelezettségét, illetve a (2) bekezdés alapján módosíthatja, ha a mulasztás neki fel nem róható okra vezethető vissza.
- 54) A Tpv. 76. § (1) bekezdés c) pontja szerint a vizsgáló utóvizsgálatot tart a határozatban foglalt kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. A Tpv. 76. § (4) bekezdés c) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján a kötelezettség teljesítése esetén az utóvizsgálatot megszünteti, nemteljesítés esetén visszavonja, illetve megváltoztatja, ha a kötelezettség teljesítése nem indokolt.
- 55) A Tpv. előzőek szerinti rendelkezései nem zárják ki, hogy egy versenyfelügyeleti eljáráshoz több utóvizsgálat is kapcsolódjon, sőt az kifejezetten szükséges a vállalkozás számára hosszabb időszakra nézve meghatározott magatartást (vagy magatartástól való tartózkodást) előíró kötelezettségek esetében azok betartásának

folyamatos ellenőrzése. Az adott esetben a Versenytanács álláspontja szerint utóvizsgálatot akkor indokolt tartani, ha

- a piac szereplői a kötelezettségek megszegését jelzik a Gazdasági Versenyhivatal felé; illetve
- a kérelmező a piaci viszonyok változására hivatkozva kéri a kötelezettség módosítását vagy megszüntetését.

VIII. **Eljárási kérdések**

- 56) A Versenytanács határozatát a II. részben kifejtettek alapján a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti teljeskörű eljárásban hozta meg, ezért a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján további nyolcmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezte a kérelmezőt.
- 57) Az ügyfelek nem kérték tárgyalás tartását, ezért a Versenytanács határozatát – a Tpv. 74. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.
- 58) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. augusztus 6.